

Den Selvejende Institution Søby Havn
Havnen 6
5985 Søby, Ærø

CVR nr. 31 29 18 28

Erhverv
Ref. chhec
J.nr. 2022 - 10083
Den 19.07.2022

Søby Havn, Nyttiggørelsestilladelse

Miljøstyrelsen meddeler hermed Den Selvejende Institution Søby Havn tilladelse til nyttiggørelse af 150.000 m³ uddybnings- og oprensningsmateriale fra Søby havn til nyttiggørelse på land. Tilladelsen gives efter Råstoflovens §20b, stk. 1.¹

Tilladelsen offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside den 19. juli 2022
Klageperioden er 4 uger fra offentliggørelsen og udløber således den 16. august 2022.

Tilladelsen gælder fra den 17. august 2022 og udløber den 17. august 2032.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 1. februar 2017 af lov om råstoffer.

Indholdsfortegnelse

Søby Havn, Nyttiggørelsestilladelse.....	1
1 Vilkår for nyttiggørelsestilladelse	3
1.1 Vilkår for optagning og brugen af klappladsen	3
1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol	3
2 Oplysninger i sagen.....	3
2.1 Sagens baggrund.....	3
2.2 Udtalelser fra høringsparter	4
3 Miljøstyrelsens vurdering	5
3.1 Vurdering i forhold til hierarkiet i klapbekendtgørelsen....	5
3.2 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan	5
3.3 Vurdering af sedimentet	6
3.4 Vurdering i forhold til vandområdeplaner	7
3.4.1. Økologisk- og kemisk tilstand.....	8
3.5 Vurdering i forhold til Havstrategidirektivet.....	9
3.6 Vurdering af kumulerede effekter	12
3.7 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder.....	12
3.8 Vurdering i forhold til bilag IV-arter	13
3.9 Vurdering af øvrige interesser	14
3.10 Konklusion.....	14
4 Andre oplysninger	15
5 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen	15
6 Offentliggørelse og Klagevejledning	16
BILAG 1 Oprensningsområdets placering	17
BILAG 2 Placeringen af Nyttiggørelsesmaterialet	18

1 Vilkår for nyttiggørelsestilladelse

1.1 Vilkår for optagning og brugen af klappladsen

- A. Tilladelsen gælder i tidsrummet den 17. august 2022 til den 17. august 2032.
- B. Der må højst nyttiggøres en samlet mængde på 150.000 m³ fastmål, svarende til 148.416 tons tørstof i tilladelsens samlede løbetid. Nyttiggørelsesmaterialet må kun stamme fra den del af havnebassinet, der er indrammet med rød på det luftfoto, der fremgår af bilag 1.
- C. Nyttiggørelse af materialet skal ske som opfyld eller andet entreprenørarbejde i forbindelse med udvidelsen af Søby havn.
- D. Miljøstyrelsen skal underrettes efter projektets afslutning.

1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol

- A. I Havnen skal én gang årligt i tilladelsens gyldighedsperiode, og senest 1. februar, indberette de indvundne og nyttiggjorte mængder sediment til klap@mst.dk for det foregående kalenderår. Hvis der ikke har været foretaget nyttiggørelse det pågældende år, skal dette også indberettes.
- B. Kopi af tilladelsen skal forefindes på oprensningsfartøjet. Tilladelseshaver skal sørge for, at den entreprenør, som udfører arbejdet, er gjort bekendt med tilladelsens vilkår.

2 Oplysninger i sagen

2.1 Sagens baggrund

A1 Consult A/S har på vegne af Den Selvejende Institution Søby Havn søgt om tilladelse til over en 10-årig periode at nyttiggøre 150.000 m³ sediment. Materialet stammer fra uddybning og oprensning af Søby havn. De nyttiggjorte materialer bruges til opbygning af nyt bagareal i forbindelse med udvidelsen af havnen. Se bilag 2 for overblik over udvidelsen.

Den Selvejende Institution Søby Havn har en tilladelse til opbygning af nyt bagareal i forbindelse med udvidelsen af erhvervshavnen. Tilladelsen er udstedt af Trafikstyrelsen. Det første udkast til projektet, indeholdt også en udvidelse og uddybning af lystbådehavnen mod øst, denne tilladelsen er udstedt af Kystdirektoratet². Udvidelsen af havnen indebærer også en udvidelse af erhvervshavnen. Trafikstyrelsen, der er administrerende myndighed på dette

² <https://kyst.dk/media/100509/1-tilladelse-til-udvidelse-af-soeby-lystbaadehavn-samt-opfyldning-oest-for-havnen.pdf>

område, har udstedt en separat tilladelse til udvidelsen af havnen.³ Nærværende tilladelse behandler derfor alene optagningen af materialet, samt fritagelsen for den almindelige råstofafgift, jf. § 6, nr. 2 i bekendtgørelse af lov om afgift på affald og råstoffer⁴ (affalds- og råstofafgiftsloven).

Nærliggende beskyttede områder

Optagningsområdet er beliggende ca. 4,5 km fra Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, og ca. 4,2 km fra Natura 2000-område nr. 127, Sydfynsk Øhav.

Der er ingen nærliggende havstrategiområder i nærheden af oprensningsområdet (>50 km afstand).

Havplan

Optagningsområdet er beliggende i et område udlagt til Generel anvendelseszone (G) - G67 i udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan sendt i høring den 31. marts 2021.⁵

2.2 Udtalelser fra høringsparter

Ansøgningen blev sendt i høring hos de relevante myndigheder fra den 18. februar 2022 til den 18. marts 2022.

Fiskeristyrelsen

Miljøstyrelsen har ikke modtaget nogen bemærkninger fra Fiskeristyrelsen inden fristens udløb, hvorfor Miljøstyrelsen går ud fra, at der ikke er bemærkninger til ansøgningen. Dette lægges til grund for den videre sagsbehandling.

Søfartsstyrelsen

Miljøstyrelsen har ikke modtaget nogen bemærkninger fra Søfartsstyrelsen inden fristens udløb, hvorfor Miljøstyrelsen går ud fra, at der ikke er bemærkninger til ansøgningen. Dette lægges til grund for den videre sagsbehandling.

Slots- og Kulturstyrelsen herunder museet med det marinarkæologiske ansvar

Slots- og Kulturstyrelsen har ingen bemærkninger til ansøgningen. Skulle der under arbejdet påtræffes spor af fortidsminder eller vrage skal dette straks anmeldes til Strandingsmuseet i henhold til museumslovens §29 h, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standses.

³ <https://www.trafikstyrelsen.dk/da/Miljoevurdering/Lister/VVM-liste?page=3&project=Havne&projekt=Havne&status=Closed#6785A90B07D348E7AEE87DEEA97CA30A>

⁴ Bekendtgørelse nr. 412 af 21. april 2017, af lov om afgift af affald og råstoffer (affalds- og råstofafgiftsloven).

⁵ <https://havplan.dk/da/page/zone/s/3979eda1-428a-4985-8118-c9b5ba7f859f/580556.03/6089173.29/g/G67?timeLineIdx=1>

Trafikstyrelsen

Miljøstyrelsen har ikke modtaget nogen bemærkninger fra Trafikstyrelsen inden fristens udløb, hvorfor Miljøstyrelsen går ud fra, at der ikke er bemærkninger til ansøgningen. Dette lægges til grund for den videre sagsbehandling.

Kystdirektoratet

Miljøstyrelsen har ikke modtaget nogen bemærkninger fra Kystdirektoratet inden fristens udløb, hvorfor Miljøstyrelsen går ud fra, at der ikke er bemærkninger til ansøgningen. Dette lægges til grund for den videre sagsbehandling.

Ærø Kommunens bemærkninger

Miljøstyrelsen har ikke modtaget nogen bemærkninger fra Ærø Kommune inden fristens udløb, hvorfor Miljøstyrelsen går ud fra, at der ikke er bemærkninger til ansøgningen. Dette lægges til grund for den videre sagsbehandling.

3 Miljøstyrelsens vurdering

3.1 Vurdering i forhold til hierarkiet i klapbekendtgørelsen⁶

Da materialet indeholder stærkt koncentrerede mængder og i visse områder lettere koncentrationer af miljøfarlige stoffer, jf. tabel 1, vurderes det ikke at være egnet til kystnær genplacering, såsom bypass eller nyttiggørelse på havet. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at hierarkiet i § 3 i klapbekendtgørelsen er overholdt ved behandling af sagen som en tilladelse til nyttiggørelse på land dvs. det indbygges i de fremtidige landarealer.

3.2 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan

1) Oprensningsområdet ligger i den generelle zone (G)

Udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan blev sendt i høring den 31. marts 2021, og blev dermed bindende for myndigheder, der meddeler tilladelse til aktiviteter på havet⁷. Oprensning af havne er ikke en aktivitet, der planlægges for, men Miljøstyrelsen skal ved meddelelse af nyttiggørelsestilladelser respektere hensynet til de arealudlæg, som følger af havplanudkastet.

Det ansøgte optagningsområdet er beliggende i den generelle anvendelseszone (G) – G6⁸. Zoner udlagt til generel anvendelse kan anvendes til aktiviteter og formål, som der ikke planlægges for med havplanen. Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at tilladelse til den ansøgte oprensning er i overensstemmelse med udkastet til havplanbekendtgørelsen.

⁶ Jf. § 3 i BEK 516 af 23/04/2020

⁷ LBKG 2020/04/06 nr. 400 om maritim fysisk planlægning § 14, stk. 1

⁸ Link til kortudsnit på Danmarks Havplan: <https://havplan.dk/https://havplan.dk/da/page/zone/s/3979eda1-428a-4985-8118-c9b5ba7f859f/596593.23/6377509.56/g/G496?timeLineIdx=0&zoom=6.88&x=594660.47&y=6384505.32>

3.3 Vurdering af sedimentet

I forbindelse med ansøgning om nyttiggørelse blev der d. 26. oktober 2021 udtaget 8 miljøprøver af materiale fra Søby havn. I tabel 1 er vist resultatet af analysen af disse prøver samt værdierne for nedre og øvre aktionsniveau, jf. klapvejledningen⁹. For de stoffer, hvor nedre aktionsniveau er overskredet, er der desuden vist den i forvejen forekommende koncentration i sediment fra omgivelserne med et tilsvarende organisk indhold. Data, der ligger til grund for den eksisterende baggrund, er baseret på overvågningsdata fra NOVANA programmet¹⁰.

Tabel 1. Gennemsnitsværdier af analyser fra blandingsprøver fra Søby Havn, samt baggrundskoncentrationer og aktionsniveauer

Stof	Gennemsnit af analyse-resultater	Eksisterende baggrunds-koncentration ved tilsvarende glødetab*	Nedre aktions-niveau mg/kg TS	Øvre aktions-niveau mg/kg TS
Tørstofindhold i % af prøve	62,34			
Glødetab (GT) i % af tørstof	3,57			
Arsen (mg/kg TS)	3,20		20	60
Bly (mg/kg TS)	11,85		40	200
Cadmium (mg/kg TS)	0,23		0,4	2,5
Krom (mg/kg TS)	8,54		50	270
Kobber (mg/kg TS)	137,84	5-20	20	90
Kviksølv (mg/kg TS)	0,02		0,25	1
Nikkel (mg/kg TS)	7,94		30	60
Tributyltin (TBT) mg/kg TS)	1,03	0,001-0,027	0,007	0,200
Zink (mg/kg TS)	96,38		130	500
PAH (mg/kg TS)**	1,81		3	30
PCB (mg/kg TS)*** (hvis målt for det)	0,02		0,02	0,200

TS = tørstof. GT = glødetab.

* Vandområdets baggrundskoncentrationer af tungmetaller baseret på data fra statslige overvågningsprogrammer. Data er vægtet i forhold til det organiske indhold (glødetab), der blev fundet i opgravningsområdet.

** Summen af de følgende 9 PAH'er: anthracen, benz[a]anthracen, benz[g,h,i]perylene, benz[a]pyren, chrysen, flouranthen, indeno[1,2,3-cd]pyren, pyren & phenanthren.

*** Summen af følgende 7 PCB'er: PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 118, PCB 138, PCB 153, PCB 180

To af de målte stoffer der tillades nyttiggjort, ligger over øvre aktionsniveau (Kobber og Tributyltin), hvorfor de ses markeret med rød. I forhold til klapvejledningens nedre aktionsniveau ses en overskridelse af de med gult markerede stoffer.

⁹ By- og Landskabsstyrelsen vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 om dumpning af optaget havbundsmateriale – klapning.

¹⁰ NOVANA står for "Det nationale overvågningsprogram for vandområder".

Efter udsagn fra ansøger består materialerne uden for havnens dækkende værker af, skredjordsaflejringer af moræner, glacialt moræner samt gytjepræget ler og sand og endeligt egentlige blødbunds aflejringer i form af gytje. Materialerne inden for havnens dækkende værker består ifølge ansøger af moræner, som ifølge Søby Havns ansøgning er indbygningsegnet.

Det fremgår af Søby Havns ansøgning, at materialerne kan nyttiggøres til opbygning af de nye bagarealer, hvor de stærkt forurenede sedimenter indkapsles i en lermembran i bagarealerne. Miljøstyrelsen bemærker, at dele af oprensningmaterialet ligger over det øvre aktionsniveau, samt at det primært består af moræner, og at materialer med denne sammensætning efter ansøgers udsagn kan nyttiggøres. På dette grundlag vurderer Miljøstyrelsen, at materialerne kan nyttiggøres på den ansøgte lokalitet.

3.4 Vurdering i forhold til vandområdeplaner

Ifølge § 8, stk. 2, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand.

Ifølge bekendtgørelsens § 8, stk. 3, kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.

I vandområdeplanerne bedømmes de enkelte vandområder i forhold til den økologiske og den kemiske tilstand.

1. Den økologiske tilstand inddeles i 5 klasser: Høj, god, moderat, ringe eller dårlig tilstand.
2. Den kemiske tilstand inddeles i to klasser: god eller ikke god.

Optagningsstedet ligger i vandområde 214, det Sydfynske Øhav, åbne del. Områderne skal opfylde miljømålene ”God Økologisk tilstand” og ”God kemisk tilstand”.

Af tabel 2 fremgår det, hvordan tilstanden i vandområdet omkring optagningsstedet er fastlagt i vandområdeplanen 2021-2027.

Tabel 2, Økologisk og kemiske tilstand i vandområde 214, det sydfynske øhav, åbne del, hvor optagningsstedet er beliggende

Link til vandplandata.dk for søgning i data	
Vandområdedistrikt:	Jylland og Fyn
Hovedvandopland:	Det Sydfynske Øhav
EU Vandområde ID:	DKCOAST214
DK Vandområde ID:	214
Navn:	Det sydfynske Øhav
Kategori af overfladevandområde:	Kystvand
Areal:	437.44
Enhed:	km2
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret:	Naturlig
Typologi forkortelse:	BD-T13
Typologi:	Bæltthav karakteriseret ved gennemsnitsdybde
Miljømål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Ringe økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	Ikke-god kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, fytoplankton (klorofyl):	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, Rodfæstede bundplanter (eks. ålegræs og vandaks):	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, bunddyr (bentiske invertebrater):	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, Iltforhold:	Ikke anvendelig
Økologisk tilstand/potentiale, vandets klarhed:	Ikke anvendelig
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	God økologisk tilstand

3.4.1. Økologisk- og kemisk tilstand

Som indikator for vandområdeplanernes økologiske tilstand i kystvande anvendes følgende kvalitetselementer (i parentes er betegnelserne brugt i den gamle vandplan for 2015-2021): Rodfæstede planter, dækfrøede (dybdeudbredelsen af ålegræs), fytoplankton (klorofylkoncentrationen), som udtryk for fytoplanktonbiomasse, bentiske invertebrater (bundfauna), som beskriver tilstanden af de bunddyr, der lever nede i sedimentet, samt nationalt specifikke stoffer (miljøfarlige stoffer), der omhandler de nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav. Den kemiske tilstand vurderes for stoffer optaget på EU's liste over prioriterede stoffer.

For vandområde nr. 214 ”Jylland og Fyn”, er den økologiske tilstand vurderet til at være ringe, se tabel 2. Dette er baseret på, at tilstanden for rod-fæstede planter, bentiske invertebrater og fytoplankton er ringe. Den kemiske tilstand for vandområde nr. 214 er vurderet til at være ikke-god.

Den økologiske- og kemiske tilstand kan blive påvirket ved flere processer under optagningen herunder sedimentspild i forbindelse med optagningen og oprensningsmaterialernes indhold af miljøfarlige stoffer.

Oprensningsmaterialerne fra dette projekt vil blive gravet op med grab og blive nyttiggjort til opbygning af nyt bagareal. Sedimentspild i forbindelse med optagningen vil derfor bundfældes igen bag havnens dækkende værker.

Havne og sejlrender er fysiske anlæg som påvirker vandområdernes naturlige sedimentdynamik. NOVANA overvågningen - hvorfra data bruges til at fastlægge tilstanden i vandområderne – har ikke stationer for rod-fæstede planter, bentiske invertebrater, fytoplankton og miljøfarlige stoffer i havne. Dette skyldes, at havne er anlæg, som ikke er naturlige, og dermed ikke giver et billede af tilstanden i et vandområde, men snare er en kilde til påvirkning af et vandområde. Da oprensningen i henhold til denne tilladelse udelukkende finder sted bag havnens

nye dækkende værker, hvor det skal nyttiggøres, vurderer Miljøstyrelsen, at optagningen ikke vil medføre en forringelse af vandområdets økologiske- og kemiske tilstand. Aktiviteten vurderes derfor ikke at ændre på vandområdets mulighed for at opfylde god økologisk- og god kemisk tilstand.

3.5 Vurdering i forhold til Havstrategidirektivet

Miljøstyrelsen skal jf. havstrategilovens¹¹ § 18 sikre, at klapningen ikke medfører påvirkninger, som vil være uforenelige med opnåelse af de miljømål og indsatsprogrammer, der fastsættes efter lovens §§ 12 og 13. Forpligtelsen til ikke at meddele tilladelse i strid med miljømål og indsatser indtræder i takt med, at de enkelte dele af havstrategierne fastlægges endeligt.

Det danske havterritorium er opdelt i to havområder, henholdsvis Nordsøen, herunder Kattegat, og Østersøen. Havmiljølovens målsætninger implementeres gennem udarbejdelse af havstrategier for hver af havområderne, jf. havstrategilovens § 4, stk. 1. I første del af Danmarks Havstrategi II¹² fastlægges en definition på ”god miljøtilstand”, den aktuelle miljøtilstand i de danske havområder (basisanalyse) samt 68 konkrete miljømål til sikring af opnåelse af en god miljøtilstand.

I Danmarks Havstrategi II defineres, hvad der forstås ved god miljøtilstand for 11 såkaldte deskriptorer. Deskriptorerne udgør forskellige kategorier af forhold, der beskriver miljø- og naturtilstanden samt påvirkningen fra menneskelige aktiviteter. Identificeringen af de 11 deskriptorer og beskrivelserne af god miljøtilstand er fastlagt i overensstemmelse med havstrategilovens bilag 2. Deskriptorerne omfatter 1) Biodiversitet, 2) Ikke hjemmehørende arter, 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk, 4) Havets fødenet, 5) Eutrofiering, 6) Havbunden, 7) Hydrografiske ændringer, 8) Forurenende stoffer, 9) Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum, 10) Marint affald og 11) Undervandsstøj.

For hver deskriptor fastlægger havstrategien en række miljømål med tilhørende indikatorer. En indikator er et parameter, som anvendes til at vurdere om miljømålet er opfyldt. Miljømålene er bindende, og skal derfor iagttages i forbindelse meddelelse af tilladelse til nyttiggørelse, dog således, at hvis de miljømæssige aspekter er omfattet af miljømål fastsat i en henhold til en vandplan eller Natura 2000-plan, erstatter et sådant miljømål de målsætninger, som er fastsat efter havstrategien, jf. havstrategiloven § 2, stk. 2.¹³

Nogle af deskriptorerne angår miljømål, som ikke påvirkes af optagning. I den konkrete sag gælder dette de deskriptorer som er angivet i tabel 3.

¹¹ Lovbekendtgørelse 25/11/2019 nr. 1161 om havstrategi.

¹² Danmarks Havstrategi II, første del - god miljøtilstand, basisanalyse og miljømål.

¹³ Jf. Danmarks Havstrategi II, første del, side 24-25.

Tabel 3. Deskriptorer, som ikke påvirkes af klapning.

Deskriptor	Miljømål	Påvirkes ikke af klapning fordi
1 Biodiversitet	Formålet med deskriptor 1 er at sikre, at biodiversiteten opretholdes. Da der endnu ikke fastlagt tærskelværdier for god miljøtilstand for pelagiske habitater og fisk, der ikke udnyttes erhvervsmæssigt, indgår disse forhold derfor ikke i vurderingen.	Dyr og planter påvirkes ikke på bestandsniveau af optagning. Se afsnittet om naturtyper under vurderingen af Natura 2000-områder.
2 Ikke hjemmehørende arter	Havstrategiens miljømål for ikkehjemmehørende arter fokuserer på at begrænse tilkomst af nye ikkehjemmehørende arter og at begrænse de negative effekter af invasive arter.	Da oprensningsmaterialerne skal nyttiggøres som opfyldning af fremtidige havnearealer, vurderer Miljøstyrelsen, at dette ikke vil indebære introduktion af ikke-hjemmehørende arter.
4 Havets fødenet	Havstrategiens miljømål for havets fødenet omhandler sikring af fornøden viden for fremadrettet at kunne fastsætte tærskelværdier for fødenettets tilstand. Samspillet mellem de forskellige arter i et fødenet er komplekst og i konstant variation, og det er med det nuværende vidensgrundlag vanskeligt at identificere mål, der skal sikre opnåelsen af god miljøtilstand.	Miljømål for denne deskriptor påvirkes ikke af det ansøgte, idet optagningen ikke påvirker dyr og planter på bestandsniveau. Se afsnittet om økologisk- og kemisk tilstand og afsnittet om naturtyper under Natura 2000-vurderingen.
7 Hydrografiske ændringer	Havstrategiens miljømål for hydrografiske ændringer angiver, at konkrete projekter alene skal have lokale virkninger og i øvrigt udformes under hensyn til miljøet.	Da havnen er et allerede eksisterende anlæg, og den nye havneudvidelse i høj grad minder om den eksisterende, forventes der ikke at ske nye hydrografiske ændringer i området som følge af selve optagningen.
10 Marint affald	Havstrategiens miljømål for marint affald handler bl.a. om, at mængden af marint affald skal reduceres væsentligt, og at tab af fiskeredskaber skal forebygges.	Da materialerne indbygges i de fremtidige havnearealer, vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke vil ske en tilførsel af affald til havet.
11 Undervandsstøj	Havstrategiens miljømål for undervandsstøj handler bl.a. om, at skadelige virkninger af impulsstøj for dyr skal undgås. For lavfrekvent støj er der mål om fastsættelse af tærskelværdier og opbygning af viden.	Emnet behandles under afsnittet om bilag IV-arter. Det vurderes ikke, at undervandsstøj fra optagningen vil påvirke marine arter i øvrigt.

De relevante deskriptorer for denne afgørelse er angivet i tabel 4. I denne klaptilladelse er påvirkningen af miljømålene i havstrategien for disse deskriptorer vurderet således:

Tabel 4. Deskriptorer, som kan påvirkes af optagningen.

Deskriptor	Miljømål	Vurdering
3 Erhvervsmæssig fiskeri.	Havstrategiens miljømål for erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande er fastsat med reference til den fælles fiskeripolitik, som fastslår, at fangstniveauer og fiskebestandes reproduktion skal være bæredygtig.	Hensyn til fiskeriforhold varetages i nyttiggørelsestilladelser gennem en vurdering af påvirkningen af fiskeriinteresserne i lokalområdet. Dette sker gennem høring af Fiskeristyrelsen. I den aktuelle sag har Miljøstyrelsen ikke modtaget bemærkninger fra Fiskeristyrelsen og vurderer derfor ikke, at den pågældende optagning er af væsentlig interesse for fiskeriet.
5 Eutrofiering	Havstrategiens miljømål for eutrofiering er bl.a., at dansk andel af tilførsler af kvælstof og fosfor for Østersøen skal følge de maksimalt acceptable tilførsler, som er blevet fastsat i HELCOM (de såkaldte HELCOM-lofter). Dette sikrer, at der på sigt kan opnås god miljøtilstand for eutrofiering. For Nordsøen er der endnu ikke fastsat tærskelværdier for næringsstoffer.	Det vurderes ikke, at der vil opstå eutrofieringseffekter af optagningen, da optagningen finder sted bag havnens dækkende værker, og evt. sedimentspild vil bundfældes inden for disse. Dertil kan nævnes, at den samlede mængde af organisk materiale på kun 3,57 % (se tabel 1). Miljøstyrelsen vurderer således, at optagningen ikke vil have en effekt på iltforholdene i området.
6 Havbundens integritet	Havstrategiens miljømål for havbundens integritet omhandler bl.a. beskyttelse af Øresund og supplerende beskyttede områder samt opbygning af viden og bidrag til fastsættelse af tærskelværdier for tab og forstyrrelse.	Oprensning anses som værende en fysisk forstyrrelse. Ved aktiviteter, der medfører en forstyrrelse af havbunden, kan ændringen genoprettes, hvis aktiviteten ophører. Dette er tilfældet ved oprensning, hvor de arter, som lever på optagningsstedet vil genindvandre efter aktiviteten er ophørt. I Østersøen udgør optagningen kun en ubetydelig af den samlede forstyrrelse ¹⁴ , og påvirkningen af havbunden ved oprensning er derfor begrænset. Den forstyrrelse af havbunden, som den ansøgte oprensning medfører, vil være afgrænset til oprensningsområderne. Da forstyrrelsen derfor er meget lokal og midlertidig vurderes den ikke at

¹⁴https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Natur/Havstrategi/HSII_foerste_del_-_endelig_udgave.pdf

		være af betydning for at målet om god miljøtilstand opnås.
8 Forurenende stoffer	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer skal bl.a. sikre, at de grænseværdier, der er fastsat, overholdes.	Kravene til god kemisk tilstand er vurderet i afsnittet om vandområdeplaner, afsnit 3. Kemisk tilstand, hvor Miljøstyrelsen vurderer, at oprensning ikke vil ændre på vandområdernes kemiske tilstand.
9 Forurenende stoffer i fisk og skaldyr	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum handler bl.a. om, at udledningen af forurenende stoffer ikke må lede til overskridelser af gældende grænseværdier.	Områdets kemiske tilstand indikerer ikke, at fisk og skaldyr vil blive påvirket af miljøfarlige stoffer. Kravene til god kemisk tilstand er vurderet i afsnittet om Vandområdeplaner, afsnit 3.

Havstrategiområder

Oprensning er forbudt i havstrategiområder. Oprensningsområdet er beliggende omkring 130 km fra nærmeste havstrategiområde. Grundet den store afstand vurderer Miljøstyrelsen, at oprensning jf. denne tilladelse, ikke vil påvirke havstrategiområderne.

3.6 Vurdering af kumulerede effekter

Da tilsandingen af havne og sejlrender er en kontinuerlig løbende proces, er der brug for en løbende oprensning. Det er strøm og bølger, der har flyttet sand og andet havbundsmateriale ind i havnene og ned i sejlrenderne, og de samme naturkræfter virker også på det spild, der vil være i forbindelse med oprensningen. Oprensningen af det øvre kulturlag (øverste 0,5 m) efterfølges af 3.5 m uddybning. Oprensnings- og uddybningsområdet ligger cirka 13 km fra nærmeste bypassområde, cirka 4,8 km fra nærmeste klappads og ca. 12 km fra nærmeste potentielle fællesområde (råstofindvinding). Miljøstyrelsen vurderer, at det spild, der vil være i forbindelse med genplaceringen af havbundssedimentet, vil bundfældes igen i havnen, og der vil dermed ikke opstå kumulerede effekter som følge af samtidig oprensning og klappning og/eller bypass.

3.7 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder

En nyttiggørelsestilladelse er omfattet af kravet om vurdering af påvirkning af Natura 2000-områder efter § 6 i bekendtgørelse nr. 2091 af 12/11/2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Vurderingen foretages på baggrund af eksisterende viden om Natura 2000-området.

Vurderingen af påvirkningen på Natura 2000-området er sket på baggrund af følgende oplysninger om området:

- Natura 2000 Basisanalyse 2022-2027 for området.

- MiljøGIS for Natura 2000-områder, herunder kortlægning af marine habitattyper, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder.

Optagningsområdet er beliggende ca. 4,2 km fra Natura 2000-område nr. 127, Sydfynsk Øhav og 1 km fra N197, Flensborg fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als. N127 består henholdsvis af habitatområde 111, samt fuglebeskyttelsesområde 71 og 72. N197 består af habitatområde 173 og fuglebeskyttelsesområde F64.

I habitatområde 111 er følgende marine habitater på udpegningsgrundlaget: Sandbanke (1110), Vadeblade (1140), Lagune (1150), Bugt (1160) og Rev (1170). For fuglebeskyttelsesområde 71 er der på udpegningsgrundlaget følgende fugle: Rørdrum, Rørhøg, Engsnarre, Plettet rørvagtel, Klyde, Knopsvane, Sangsvane, Mørkbuget knortegås, Troldand, Bjergand, Edderfugl, Hvinand, Toppet skallesluger, Blishøne, Almindelig ryle, Sorthovedet måge, Dværgterne, Splitterne, Fjordterne, Havterne, Mosehornugle og Rødrygge tornskade.

Oprensningen foregår inden for havnens fremtidige dækkende værker, og det sedimentspild, der vil være i forbindelse med oprensningen, forventes at bundfældes igen i havneområdet. Der er i basisanalysen, ikke observeret nogle marine naturtyper eller levesteder for fugle på udpegningsgrundlaget i nærheden af optagningsområdet. Derfor vurderer Miljøstyrelsen, at habitatområdets arter og naturtyper ikke vil blive væsentligt påvirkede af de små, lokale og kortvarige forstyrrelser, som en optagning i henhold til denne tilladelse vil kunne medføre.

Fuglebeskyttelsesområde 71

Af de to fuglebeskyttelsesområder er det kun område 71 som ligger i påvirkningsafstand fra oprensningsstedet.

Bestanden af fugle kan påvirkes af oprensningen, hvis arbejdet bevirker, at en væsentlig del af deres fødegrundlag reduceres. Desuden kan ynglefugle forstyrres af støj fra optagningsaktiviteter, der foretages tæt på deres ynglepladser. Både trækfugle og ynglefugle kan blive forstyrrede i perioder hvor de raster på vandet, for eksempel i perioder, hvor de er i fjerfældning, og derfor har svært ved at lette fra vandet.

Som det fremgår af afsnittet om vandområdets økologiske og kemiske tilstand, vurderer Miljøstyrelsen, at oprensning ikke vil medføre væsentlige reduktioner i områdets bundvegetation, bunddyr eller fisk. Fuglenes fødegrundlag vurderes derfor ikke at blive reduceret på grund af oprensning.

Ifølge basisanalysen 2022-2027 for området, er der kortlagte levesteder for Dværgterne, Havterne, Fjordterne, Klyde, Rørhøg og Plettet rørvagtel, i Natura 2000-område nr. 127 beliggende ved Drejø, som i fugleflugt ligger ca. 7,5 km NØ fra Søby Havn. Grundet afstanden fra oprensningsstedet til fuglenes levesteder, samt optagningens meget lokale påvirkning vurderes det, at fuglene ikke vil blive påvirket negativt af projektet.

3.8 Vurdering i forhold til bilag IV-arter

Oddere, Alle arter af hvaler, herunder marsvin, er bilag IV-arter, der kan forekomme i oprensningsområdet, og som derfor er relevante i forhold til nærværende vurdering. Det skal derfor vurderes af om opgravningen kan

beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i arternes naturlige udbredelsesområde, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Marsvin er den eneste regelmæssigt forekomne hvalart i området, og vurderingen i forhold til hvaler vil derfor behandle mulige påvirkning på marsvin.

Der er tre bestande af marsvin i dansk farvand, hhv. Nordsøpopulation, Bælthavspopulation og Østersøpopulation¹⁵. Marsvin i det Sydfynske Øhav er en del af Bælthavspopulationen. Bestanden er estimeret til lidt over 40.000 marsvin og vurderes at være uændret for 2012-2016, som er den periode, hvor de eksisterende målinger kan sammenlignes.

Da oprensningen udelukkende finder sted i det fremtidig havneområde – der er et område, som er karakteriseret med i forvejen høj menneskelig aktivitet - vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke vil ske en væsentlig fysisk påvirkning af marsvin, da arten sjældent opholder sig i disse områder. Oprensningen forventes udført med grab, støjforurening associeret med denne metode og sejlads med klap/oprensningsskib overstiger i forvejen sjældent 0,16 kHz, og da studier på højfrekvenshvaler har vidst, at de reagerer bedst på lyde over 10 kHz og ofte kommunikere mellem 0,2-180 kHz, forventes der ikke nogen negative påvirkninger af marsvin. Derudover har andre studier vist, at marsvin undgår klappningsaktiviteter med af afstand ned til 600 meter¹⁶.

Hverken marsvin eller de fisk, som udgør deres fødegrundlag vurderes at blive påvirket i et sådant omfang, at fødeudbuddet for marsvin forringes. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at oprensning i henhold til denne tilladelse ikke vil have en væsentlig negativ betydning for marsvin.

3.9 Vurdering af øvrige interesser

Miljøstyrelsen har ikke modtaget nogen bemærkninger fra øvrige interesser,

Miljøstyrelsen vurderer derudover, at aktiviteterne i henhold til denne tilladelse kan gennemføres uden øvrige interesser, påvirkes væsentligt.

3.10 Konklusion

Den samlede vurdering er, at en tilladelse til at optage materialet fra det indtegnede område ved Søby Havn på de angivne vilkår vil være acceptabel i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

¹⁵ Aarhus Universitet, DCE, videnskabelig rapport nr. 284 (2018):

<https://mst.dk/media/183331/sr284-marsvin-udbredelse-2018.pdf>

¹⁶ Todd, V.L.G., Todd, I.B., Gardiner, J.C., Morrin, E.C.N., Macpherson, N.A., Dimarzio, N.A., Thomsen, F., 2015. A review of impacts of marine dredging activities on marine mammals. ICES Journal of Marine Science 72, 328–340.. doi:10.1093/icesjms/fsu187

4 Andre oplysninger

Det kan oplyses, at oprensning- og uddybningsmaterialer, der nyttiggøres som råstoffer, er fritaget for den almindelige råstofafgift, jf. § 6, nr. 2 i bekendtgørelse af lov om afgift på affald og råstoffer¹⁷ (affalds- og råstofafgiftsloven).

Miljøstyrelsens tilladelse til nyttiggørelse fritager ikke ansøger fra at sikre sig, at alle øvrige tilladelser til optagning og genanvendelse på den konkrete lokalitet er indhentet.

5 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen

Ærø Kommune **post@aeroekommune.dk**
Transportministeriet **trm@trm.dk**
Trafikstyrelsen **info@trafikstyrelsen.dk**
Kystdirektoratet **kdi@kyst.dk**
Søfartsstyrelsen **sifa@dma.dk**
Fiskeristyrelsen **mail@fiskeristyrelsen.dk**
Slots- og Kulturstyrelsen **arkeologi@ohavsmuseet.dk**
Danmarks Fiskeriforening **mail@dkfisk.dk**
Danske Råstoffer **lmv@di.dk**
Danmarks Rederiforening **info@shipowners.dk**
Dansk industri **di@di.dk**

På vegne af Miljøstyrelsen
Christian Hein Cassard

¹⁷ Bekendtgørelse nr. 412 af 21. april 2017, af lov om afgift af affald og råstoffer (affalds- og råstofafgiftsloven).

6 Offentliggørelse og Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af

- Adressaten for afgørelsen,
- Offentlige myndigheder,
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser,
- Dansk Industri,
- Danmarks Rederiforening,
- Danske Råstoffer,
- Danmarks Fiskeriforening og
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen

Klage skal ske via Klageportalen for Nævnene i Nævnenes Hus, via følgende hjemmeside <https://naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til Miljøstyrelsen, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Såfremt der er indgivet klage, må tilladelsen først udnyttes, når klagenævnet har truffet afgørelse i sagen, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

BILAG 1 Oprensningsområdets placering

Det tilladte oprensningsområde er indrammet med rødt på nedenstående figur.

Figur 1: Oprensningsområdet i Søby Havn. Det tilladte oprensningsområde er indrammet med rødt.

BILAG 2 Placeringen af Nyttiggørelsesmaterialet

Den tilladte nyttiggørelsesplacering er markeret med rød på nedenstående figur.

Figur 2: Nyttiggørelsesplaceringen. Placeringen er er markeret med rød.